

Jaarbericht

2025

Beste deelnemers en partners,

Het Beter Leven keurmerk (BLK) is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een vaste en breed gedragen waarde in de Nederlandse voedselketen. Voor veel bedrijven is het keurmerk een vanzelfsprekend onderdeel van de dagelijkse praktijk en voor consumenten en maatschappelijke partijen een herkenbaar referentiepunt voor dierenwelzijn. Die positie is het resultaat van gezamenlijke inspanningen en vraagt om duidelijke normen én een zorgvuldig en betrouwbaar ingericht toezichtstelsel.

Ook in 2025 werd veel gevraagd van de sector. Stijgende kosten, krapte op de arbeidsmarkt en blijvende maatschappelijke aandacht voor dierenwelzijn werken door in de dagelijkse bedrijfsvoering. Juist in die veeleisende context wordt zichtbaar dat dierenwelzijn en de betrouwbaarheid van keurmerkclaims niet alleen worden bepaald door voorzieningen en systemen, maar zeker ook door dagelijkse keuzes en werkwijzen binnen bedrijven.

De Stichting Beter Leven keurmerk (SBLk) ziet hierop toe via een gelaagd toezichtstelsel, waarin onafhankelijke audits, aanvullende risicogestuurde controles en toezicht op Certificatie Instellingen samenkomen. Daarbij kijken wij niet alleen naar afzonderlijke controles, maar nemen wij ook eerdere bevindingen en signalen mee in het toezicht. Aan het Beter Leven keurmerk deelnemende bedrijven blijven zelf verantwoordelijk voor de naleving van de Beter Leven-criteria en voor de dagelijkse omgang met dieren en producten; de SBLk ziet hier onafhankelijk op toe binnen de kaders van een privaat toezichtstelsel.

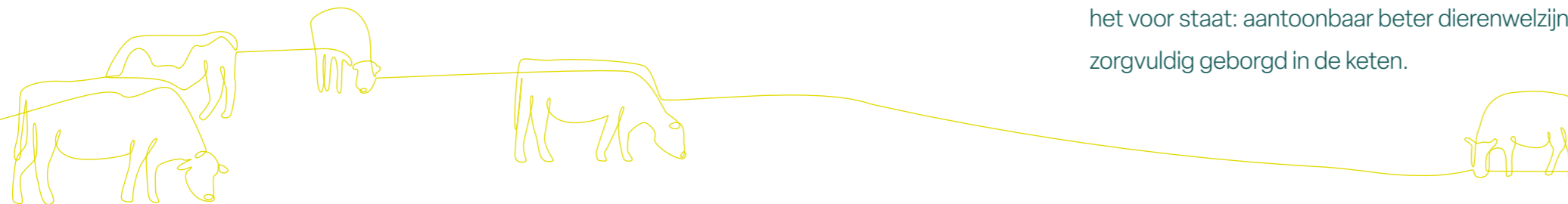
In 2025 heeft de SBLk daarnaast gericht geïnvesteerd in de doorontwikkeling van toezichtinstrumenten. Op het gebied van slim cameratoezicht is een concept-sanctiekader ontwikkeld en heeft de SBLk het mogelijk gemaakt dat aanvullende AI-features zijn ontwikkeld binnen bestaande systemen, zodat de betreffende Beter Leven-criteria technisch kunnen worden gecontroleerd. Ook is een validatieonderzoek gestart naar de systemen van Deloitte en Argus. Daarnaast zijn DNA-analyses voor vleesidentificatie verder doorontwikkeld en is een scan-app ontwikkeld om de Beter Leven-waardigheid van producten te kunnen controleren. Deze toepassingen worden in 2026 in de praktijk ingezet ter ondersteuning van het toezicht.

Vooruitkijkend naar 2026 ligt de nadruk op het zorgvuldig toepassen en verder ontwikkelen van deze instrumenten, als versterking van het bestaande toezicht. Hiermee kunnen we toezicht gericht en beter onderbouwd inzetten op plekken waar risico's samenkomen.

Ik wil alle deelnemers en andere betrokkenen bedanken voor hun inzet en samenwerking. Juist door die gezamenlijke inspanning kan het Beter Leven keurmerk blijven staan voor waar het voor staat: aantoonbaar beter dierenwelzijn, zorgvuldig geborgd in de keten.

Susanne Maassen
Directeur-bestuurder
Stichting Beter Leven keurmerk

De Stichting Beter Leven keurmerk **ziet toe** op de naleving van de Beter Leven-criteria

Het toezicht is gelaagd ingericht. De basis bestaat uit jaarlijkse audits die worden uitgevoerd door onafhankelijke certificatie-instellingen. Tijdens deze audits wordt beoordeeld of bedrijven voldoen aan de geldende Beter Leven-criteria, waaronder dierenwelzijn, traceerbaarheid, kanalisatie en correcte toepassing van het keurmerk.

Aanvullend daarop zet de SBLk risicogestuurd extra controles in, waaronder onaangekondigde audits, op basis van signalen, eerdere auditbevindingen, de positie van een bedrijf in de keten en bekende risicopunten.

Bij het toezicht wordt niet uitsluitend gekeken naar één moment. Waar relevant betreft de SBLk ook informatie over een langere periode, zoals herhaalde auditbevindingen, massabalansen, interne verificaties en corrigerende maatregelen en de opvolging daarvan. Dit maakt het mogelijk om patronen binnen een bedrijf te herkennen en structurele tekortkomingen te onderscheiden van incidentele afwijkingen, terwijl iedere controle in de praktijk een momentopname blijft.

Afwijkingen worden beoordeeld aan de hand van vooraf vastgestelde criteria. Per criterium is vastgelegd of een afwijking wordt aangemerkt als minor, major of critical en welke vervolgstappen daarbij horen. Dit sanctiekader is vastgelegd in het certificatiereglement en wordt uniform toegepast door Certificatie Instellingen, onder toezicht van de SBLk. Dit draagt bij aan voorspelbare, consistente en uitlegbare handhaving.

De SBLk houdt daarnaast actief toezicht op de Certificatie Instellingen die de audits uitvoeren. Dit gebeurt onder meer via harmonisatieoverleggen, witness- en schaduwaudits en rapportbeoordelingen. Hiermee wordt geborgd dat de criteria eenduidig worden geïnterpreteerd en toegepast.

Innovaties, zoals slim cameratoezicht, data-analyses en digitale hulpmiddelen, worden ingezet als ondersteuning van het bestaande toezicht. Deze middelen versterken het inzicht en de onderbouwing van toezicht, maar vervangen de audits en verantwoordelijkheden van bedrijven niet.

De deelnemende bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor het naleven van de criteria en voor de dagelijkse omgang met dieren en producten binnen hun bedrijf. De SBLk ziet hier onafhankelijk op toe en kent daarbij andere (opsporings)bevoegdheden dan een publieke toezichthouder.

Door deze combinatie van onafhankelijke audits, risicogestuurde aanvullende controles, een vast sanctiekader, toezicht op Certificatie Instellingen en ondersteunende innovaties werkt de SBLk aan een zorgvuldig, professioneel en uitlegbaar toezichtstelsel dat bijdraagt aan de betrouwbare borging van het Beter Leven keurmerk.

MISSIE

De SBLk draagt bij aan het aantoonbaar verbeteren van het welzijn van landbouwdieren.

Gebroeders Van Beek als ketenregisseur

De verbindende kracht van de keten

Gebroeders Van Beek vervult als eierpakstation binnen het Beter Leven keurmerk de rol van ketenregisseur. Petro Boon is directeur inkoop bij Gebr. Van Beek en al zijn hele leven actief in de pluimveesector. Vanuit deze functie is hij nauw bij betrokken bij de rol van ketenregisseur. Die draait voor Gebr. Van Beek om één kernwoord: verbinden.

“Uiteindelijk moet de behoefte van de supermarkt zich vertalen naar het boerenerf. Maar het werkt ook andersom: de supermarkt moet begrijpen wat er op het boerenerf speelt en wat voor boeren haalbaar is.” In een keten waarin alle schakels zelfstandig opereren, van familiebedrijf tot retailer, is afstemming essentieel. Boeren produceren voor een markt die voortdurend verandert. Waar de sector vroeger sterk productiegericht was, verschuift de aandacht steeds meer naar dierenwelzijn en duurzaamheid.

De introductie van het Beter Leven keurmerk vroeg in het begin om overtuigingskracht. Niet iedere veehouder stond direct te springen om nieuwe eisen en extra controles. “Uiteindelijk moet de boer beseffen dat hij voor een markt produceert. Je maakt een product dat iemand moet willen kopen, en die vraag verandert in de tijd.” Door het gesprek aan te gaan en uit te leggen hoe markt en maatschappij veranderen, groeide het begrip. Inmiddels ziet Gebr. Van Beek dat er naast commerciële motieven ook intrinsieke motivatie is om stappen te zetten op het gebied van dierenwelzijn.

Een belangrijk onderdeel van het Beter Leven keurmerk is de borging. Aan een ei kun je niet zien hoe de kip gehouden is. Juist daarom zijn duidelijke criteria, audits en controles essentieel om consumenten zekerheid te geven dat het label klopt. Als ketenregisseur ziet Gebr. Van Beek het als

hun taak om de werkwijze van de Stichting Beter Leven keurmerk toe te lichten richting boeren en signalen uit de praktijk naar de Stichting terug te koppelen. Soms vraagt dat ook om maatwerk van de Stichting, bijvoorbeeld bij afspraken over kleurkanalisatie wanneer de markt vraag verschuift van bruine naar witte eieren. In zulke gevallen kan gezamenlijk worden gekeken naar een werkbare oplossing binnen de kaders van het keurmerk.

Tegelijkertijd benadrukt Gebr. Van Beek het belang van realisme. Veel pluimveehouders zijn familiebedrijven waar continuïteit centraal staat. Investerings in dierenwelzijn brengen kosten met zich mee en daar moet een eerlijke opbrengst tegenover staan. “Uiteindelijk doe je dit misschien wel voor dieren, maar mét mensen.” Daarbij hoort dus ook oog voor de positie van de boer. “Als de boeren zelf ook welzijn ervaren, dan hebben ze ook meer aandacht voor het welzijn van hun dieren.”

Vooruitkijkend ziet Gebr. Van Beek kansen en uitdagingen, onder meer op het gebied van vergunningen en duurzaamheid. Maar het optimisme voert de boventoon. “Als we aandacht houden voor welzijn, voor de natuur rondom het bedrijf én voor de duurzaamheid van het eindproduct, dan is er een toekomst voor de eiersector in Nederland. En het Beter Leven keurmerk blijft van waarde zolang de keten samen blijft werken aan verdere verbetering.

Het aantal varkens in Nederland is in 2025 met 5,1% afgenomen ten opzichte van een jaar eerder, tot 9,96 miljoen. Daarmee zijn er voor het eerst sinds 1979 minder dan 10 miljoen varkens in Nederland. Dit blijkt uit voorlopige cijfers van de landbouwtelling van het CBS. Het zijn voornamelijk de kleinere varkensbedrijven die verdwijnen. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals schaalvergroting, arbeidskrapte en veranderende regelgeving vragen blijvend aandacht voor dierenwelzijn.

Voor het Beter Leven keurmerk stond 2025 onder meer in het teken van de toepassing van de zogenaamde '2025-criteria'. Deze criteria waren veertien jaar geleden aangekondigd, met een lange overgangstermijn. Daarnaast is toegewerkt naar de herziening van de varkenscriteria. De herziene criteria zijn op 2 februari 2026 gepubliceerd en treden vanaf 2 mei 2026 in werking.

De BLk-varkensketens werden het afgelopen jaar geconfronteerd met beëindigingsregelingen en aanhoudende onduidelijkheid over richtlijnen voor stikstof en emissies.

Dit heeft geleid tot afmeldingen van BLk-varkenshouders, maar er vonden ook nieuwe aanmeldingen plaats. Daardoor zijn de primaire varkensketens uiteindelijk goed blijven functioneren. Het aantal zeugenhouders en vleesvarkenshouders is redelijk in balans, waardoor vraag en aanbod op elkaar zijn afgestemd en de afzet van Beter Leven-varkens goed verloopt.

Kijken we naar het aantal varkenshouders dat deelneemt het Beter Leven keurmerk, dan zien we eind 2025 een totaal van 673 deelnemers. Dit is een daling van 13% ten opzichte van eind 2024.

Vanuit bedrijfseconomisch oogpunt was 2025 een goed jaar voor de BLk-varkenshouder, aldus adviesbureau Saldo Advies Varkenshouderij. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat investeringen nodig kunnen zijn om te voldoen aan de 2025-criteria en de recent herziene criteria.

Het Beter Leven keurmerk vormt voor varkenshouders in Nederland een solide basis voor duurzame samenwerkingen binnen de verschillende varkensketens

Gebaseerd op directieverklaringen.

Aantal veehouderijen

2024 **772**
2025 **673**

Aantal slachterijen

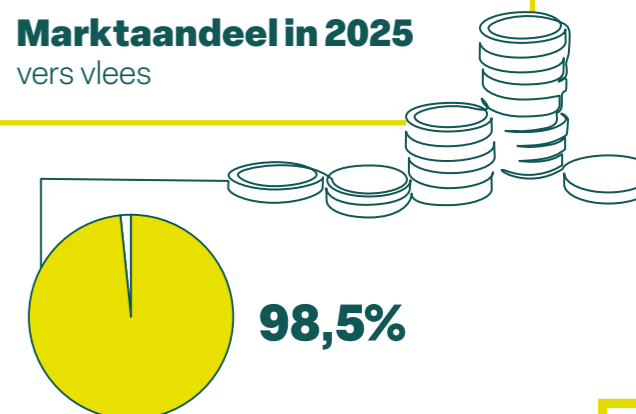
2024 **14**
2025 **12**

Marktaandeel in 2025

vers vlees

98,5%

Binnen het Beter Leven keurmerk wordt onderscheid gemaakt tussen drie typen runderen: vleesrunderen, melkrunderen en kalveren.

VLEESRUNDEREN

In 2025 is het aantal BLk-runderbedrijven afgenomen met 24%. In 2025 waren er 216 bedrijven aangesloten, ten opzichte van 286 in 2024. Deze afname is onder meer het gevolg van dierziekten in Frankrijk, zoals epizootic haemorrhagic disease en lumpy skin disease. Hierdoor is de aanvoer van jongvee voor Nederlandse bedrijven die deze dieren afmesten verminderd.

Daarnaast is er sprake van een toenemende wereldwijde vraag naar rundvlees, terwijl het aanbod van kalveren afneemt. Dit hangt onder andere samen met blauwtong, waardoor meer runderen gust blijven en er minder kalveren worden geboren. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot hogere prijzen voor jongvee uit Frankrijk. Ook zijn de criteria voor de aanvoer van jongvee uit Frankrijk aangescherpt.

Een nieuwe ontwikkeling binnen het Beter Leven keurmerk is de zogeheten Nieuwe Runder Keten, die de Dierenbescherming in 2026 als nieuwe keten wil vaststellen. Binnen deze keten kunnen kruislingkalveren afkomstig van melkveebedrijven worden afgemest voor vleesvee-doelinden en vervolgens als BLk-gecertificeerd rundvlees worden afgezet.

MELKRUNDEREN

Binnen Beter Leven melkrund was in het afgelopen jaar sprake van een stabiele situatie. Het aantal deelnemende bedrijven veranderde nauwelijks: in 2025 waren er 34 deelnemers, tegenover 32 in 2024.

VLEESKALVEREN

In 2023 heeft het Beter Leven keurmerk een bewuste keuze gemaakt om onder meer het criterium voor het hemoglobineniveau aan te scherpen. Hierdoor is deelname van bedrijven met blanke vleeskalveren niet langer mogelijk. Als gevolg hiervan waren er in 2025 twee actieve ketens, met in totaal acht deelnemers.

Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe runderketen, waarin kruislingkalveren van melkveebedrijven worden ingezet voor vleesproductie.

Aantal veehouderijen

Melkrund

Vleesrund

Kalveren

Aantal slachterijen

Vleesrund

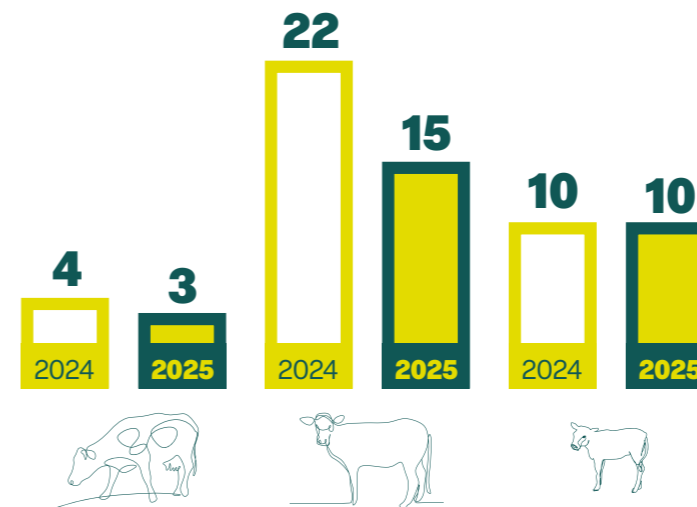

Kalveren

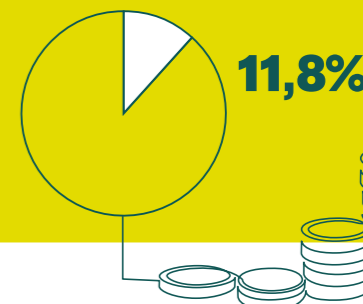
Aantal runderen met Beter Leven

(x 1.000)

Gebaseerd op directieverklaringen.

Marktaandeel in 2025
vers vlees

Ook in 2025 werd de pluimveesector opnieuw geconfronteerd met HPAI (vogelgriep), met gevolgen zoals ruiming, bezoekersverboden en vervoersbeperkingen. Waar nodig vindt overleg plaats met de ketenregisseurs om de gevolgen voor de ketens zo goed mogelijk te beheersen en de continuïteit te waarborgen.

VLEESKUIKENS

Voor BLk-kippenvlees zijn vraag en aanbod goed op elkaar afgestemd. Hierdoor zijn de Nederlandse supermarktschappen goed gevuld met vlees van BLk 1 ster-vleeskuikens. Het overgrote deel van de productie komt van Nederlandse bedrijven. Daarnaast zijn er kleinere ketens actief in Duitsland, Polen en Slovenië.

LEGHENNEN

De Stichting Beter Leven keurmerk is een pilot gestart waarbij leghennenhouders de mogelijkheid krijgen om eieren van dezelfde kleur, maar met verschillende scopes of schema's, op hetzelfde UBN te produceren, mits aan strikte en duidelijk omschreven voorwaarden wordt voldaan.

Deze pilot maakt het mogelijk om op korte termijn over te schakelen naar de productie van witte eieren, vanwege een toenemende marktvraag. Vanuit de borgingszijde wordt de uitvoering nauwlettend gemonitord. Bij positieve resultaten, kan worden besloten om deze werkwijze breder toepasbaar te maken.

KALKOENEN

Naast een kleinere keten in Nederland worden de meeste BLk-kalkoenen geproduceerd en geslacht in Frankrijk. Via deze weg wordt BLk 1 ster-kalkoen geleverd aan de Nederlandse retail.

KONIJNEN

BLk-konijn blijft een kleine sector met doorgaans korte productieperioden. Ook in 2025 was de productie voornamelijk gericht op consumptie rond de kerstperiode. Gezien het uitblijven van groei, wordt uitbreiding van de keten op dit moment niet verwacht.

De Nederlandse supermarktschappen zijn goed gevuld met vlees van BLk 1 ster-vleeskuikens, voornamelijk van Nederlandse pluimveehouders.

Aantal veehouderijen

Vleeskuikens

2024	2025
644	668

Leghennen

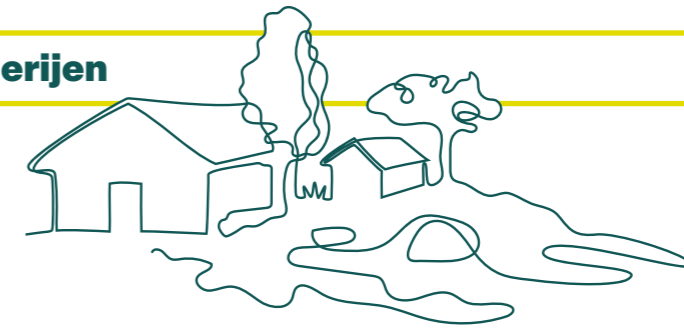
2024	2025
236	240

Kalkoen

2024	2025
32	37

Konijn

2024	2025
4	3

PLUIMVEE (en konijn)

Aantal slachterijen

Pluimvee

2024	2025
14	13

Kalkoen

2024	2025
3	3

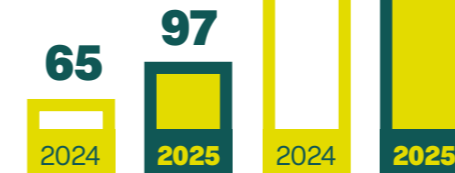
Konijn

2024	2025
2	2

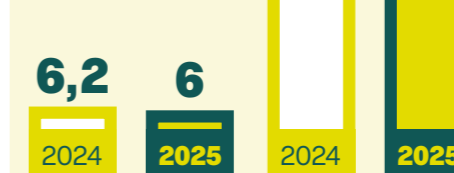

Aantal dieren met Beter Leven

(x 1.000)

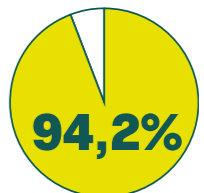

(x 1 miljoen)

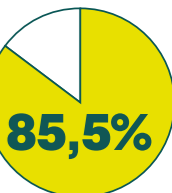

Marktaandeel in 2025

Vers pluimveevlees

Eieren

Gebaseerd op directieverklaringen.

Het afgelopen jaar is het aantal verwerkende schakels binnen het Beter Leven keurmerk stabiel gebleven. Er hebben zich geen grote verschuivingen voorgedaan in het aantal deelnemers of in de verdeling tussen de verschillende typen bedrijven.

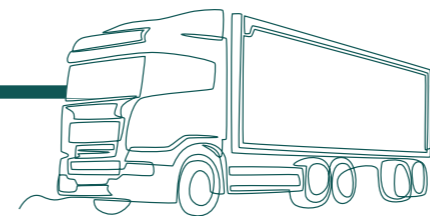
De vraag naar Beter Leven-producten blijft onverminderd hoog. Dit onderstreept het brede draagvlak voor het keurmerk, maar brengt ook uitdagingen met zich mee. Zo kan de beschikbaarheid van Beter Leven-grondstoffen onder druk komen te staan, wat vraagt om blijvende alertheid binnen de keten.

Een goede vierkantsverwaardiging is daarbij van groot belang. Verwerkende bedrijven zoeken actief naar manieren om alle

delen van het dier optimaal te benutten. Dit leidt zowel tot de deelname van nieuwe partijen die zich richten op specifieke vleesdelen als tot het gebruik van alternatieve (technische) delen om vergelijkbare producteigenschappen te realiseren, bijvoorbeeld bij samengestelde vleesproducten. Hiermee wordt bijgedragen aan zowel de economische haalbaarheid als aan de duurzame ambities binnen de keten. Tegelijkertijd maken deze ontwikkelingen de keten complexer en vragen zij om zorgvuldige borging van herkomst en gebruik van Beter Leven-grondstoffen.

Deze ontwikkelingen benadrukken het belang van een robuuste borging. De focus ligt daarom op het verder versterken van de borging van het Beter Leven keurmerk, onder andere door inzet van innovatieve toezichtmiddelen, zoals DNA-analyse, slim cameratoezicht bij slachterijen en een EAN-codescan-app voor gerichte controles.

Tegelijkertijd voeren wij in 2026 opnieuw een deelnemers-tevredenheidsonderzoek uit. We vinden het belangrijk om in gesprek te blijven met de keten en nemen de resultaten mee in de verdere ontwikkeling van het keurmerk. Op deze manier kunnen we onze werkwijze blijven verbeteren, met aandacht voor betrouwbare borging en waardevolle dienstverlening richting de keten.

Logistieke dienstverleners

2024	2025
101	104

Aantal eierpakstations

2024	2025
24	24

Verwerkende bedrijven

2024	2025
439	437

Retail

2024	2025
24	22

Totale omzet BLk in retail

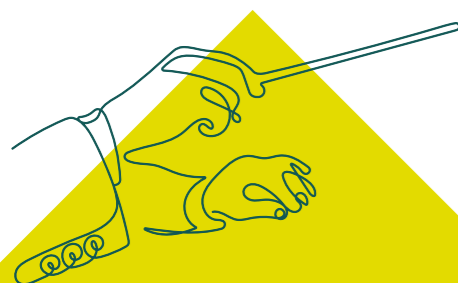
Verkopen in miljoenen euro's

2024	2025
3.981	4.227

Deze omzet van de supermarkten is inclusief online verkopen maar exclusief Aldi en Lidl.

Foodservice

2024	2025
3	2

Ketenregisseurs

2024	2025
50	48

Orteliuslaan 850, 3528 BB Utrecht

Postbus 148, 3500 AC Utrecht

T 088 40 58 000

info@sblk.nl

www.sblk.nl